

MAGYAR NYELVI FELADATLAP

a 8. évfolyamosok számára

2011. január 27. 14:00 óra

NÉV: _____

SZÜLETÉSI ÉV: HÓ: NAP:

Tollal dolgozz! Ügyelj a külalakra!
A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg.
A megoldásra összesen 45 perced van.
Az utolsó (10.) feladatra legalább 10–15 percet szánj!

Jó munkát kívánunk!

1.	<p>A következő, jelentésükben egy bizonyos szempontból összekapcsolódó szavak betűit összekevertük.</p> <p>a) Találd ki az eredeti szavakat!</p> <p style="text-align: center;">akimé, néke, ikazif</p> <p style="text-align: center;">.....</p> <p>b) Mi a közös a jelentésükben?</p> <p style="text-align: center;">.....</p>	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr><td style="width: 20px;">a</td><td style="width: 20px;"> </td></tr> <tr><td>b</td><td> </td></tr> </table>	a		b							
a												
b												
2.	<p>Egészítsd ki a mondatokat a megfelelő szavakkal!</p> <p style="text-align: center;">áldd, áld, álld, csekély, sekély, fáradság, fáradság</p> <p>a) Csak a .....vízben szabad fürdeni!</p> <p>b) Nem ..... nekem, ha segíthetek a munkádban!</p> <p>c) „Isten, ... meg a magyart!”</p>	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr><td style="width: 20px;">a</td><td style="width: 20px;"> </td></tr> <tr><td>b</td><td> </td></tr> <tr><td>c</td><td> </td></tr> </table>	a		b		c					
a												
b												
c												
3.	<p>A) Minden sorban húzd alá a helyesen írt szóalakot!</p> <p>a) Kodályjal Kodállyal Kodály-jal</p> <p>b) Dél-Alföld Dél-alföld Délalföld</p> <p>c) Babits-csal Babitscsal Babitssal</p> <p>B) Írd le minden lehetséges helyen elválasztva az alábbi szavakat!</p> <p>d) madzagot: .....</p> <p>e) megállóig: .....</p>	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr><td style="width: 20px;">a</td><td style="width: 20px;"> </td></tr> <tr><td>b</td><td> </td></tr> <tr><td>c</td><td> </td></tr> <tr><td>d</td><td> </td></tr> <tr><td>e</td><td> </td></tr> </table>	a		b		c		d		e	
a												
b												
c												
d												
e												

4. Olvasd el az alábbi szöveget, majd válaszolj a kérdésekre!

KÉT ISTEN KÖZÖTT
(Méhes György írása nyomán)

Taksony fejedelem, aki Zolta fia s Árpád unokája volt, a végét járta. Vajákolták a táltosok, a régi hit titkainak a tudói. Varázsfüveket szórtak a vezér medvebőrös fekhelye köré állított paraszas kosarakba. Fehér lovat is áldoztak teleholdkor, és vérével kenték meg a nagyúr homlokát. Mindhiába. Taksony úr egyre gyöngült. Magához intette Gézát, a fiát.

– Rendeld ide a keresztrefeszített szolgálait! Hátha az ő istenük erősebb a mienknél.

A táltosok, füves emberek elborzadva néztek urukra: Árpád vére megtagadja ősei hitét? Géza „kifelé” intett. Még elmormoltak néhány varázsigét, aztán kiosontak a fejedelmi szállásból. Besietett viszont a két fekete csuhás barát. Velük jött Süvellő ispán is, aki értette a latin beszédet.

– Az úr azt parancsolja: gyógyítsátok meg. Most mutassa meg a ti keresztrefeszített istenetek a hatalmát...

A papok hosszan galagolyáltak latinul, sűrűn vetve a kereszteteket. Értett, amit értett belőle Süvellő ispán, de úgy fordította le Taksony vezérnek, hogy a keresztény papok örök boldogságot kínálnak neki.

– Szóval nem segítetek ti sem?

A barátok egymás szavába vágva magyaráltak valamit, amit Süvellő úgy tolmácsolt, hogy csak akkor segítenek, ha Taksony úr fölveszi a római keresztény hitet.

– Nem bánom, lötytyintsétek reám a vizet!

A papok meghintették szentelt vízzel, szent énekkel dicsérvén a Mindenhatót, aztán összekulcsolták Taksony úr kezét.

– Ezt mi az ürdöngnek?

– Hogy imádkozz, uram – fordította hűségesen Süvellő.

A két barát kisurrant. Odakünn a táltosok majd feldőfték őket tekintetükkel. A keresztény papok letérdeltek, és Taksony lelki üdvéért imádkoztak. Nagy győzelme ez a római hitnek. Még ma írásban jelentik püspök uruknak, német földre.

Odabenn Taksony letörölte homlokáról a keresztvizet.

– Hótt lovon patkó. Nem is magamért hagytam, hogy megöntözzenek. Miattad tettem, Géza.

A fián látszott, hogy besenyő anya szülte magyar apától. Vad, fékezhetetlen, parancsolásra termett.

– Géza, keresztelkedj meg te is!

Megvillant az ifjú fejedelem szeme. Értette, mire céloz az apja.

– Fiam, vedd észbe: nyugaton a német császár páncélos serege fenekedik reánk, keletről meg a bizánciak. A feleséged, Sarolt meg az apja, Gyula már keresztények, de görög hitűek. Süvellő most hozta a hírt Bizáncból, hogy a görög meg a német császár szövetséget kötnek ellenünk. Két malomkő között összeroppantanak. Gyula maradjon meg görög hitűnek, de te pártolj a római pápához meg a német császárhoz. Küldd hozzá hűséges alattvalóidat, keresztelkedjenek meg, kérj tőle papokat, és fogadj fel német páncélos vitézeket!... Hívd be Saroltot!

Bejött az ifjú fejedelemasszony. Mióta megszülte első fiát, Vajkot, még délcegebb, büszkébb lett. Taksony megfogta menyé kezét:

– Sarolt lányom, légy holtodig hűséges társa Gézának!

Fölemelte a mutatóujját, hogy nagyobb hangsúlyt adjon a szavának:

– Szolgáljátok az új istent!

Aztán lehunyta szemét, és többé nem nyitotta ki.

a	
b	
c	
d	
e	
f	

a) Határozd meg egy szóval vagy körülírással az aláhúzott szavak jelentését a szövegkörnyezet figyelembevételével!

A) vajákolták a táltosok

.....

B) A papok hosszan galagyoltak latinul.

.....

b) A szöveg ismeretében hogyan értelmezhetők, mit jelentenek az alábbi kifejezések?

A) Géza „kifelé” intett.

.....

B) Hótt lovon patkó.

.....

c) Karikázd be az **igaz** állítás betűjelét!

A) Taksony fejedelem már jól értette a keresztény papok beszédét.

B) A táltosok ellenségesen tekintettek a keresztény papokra.

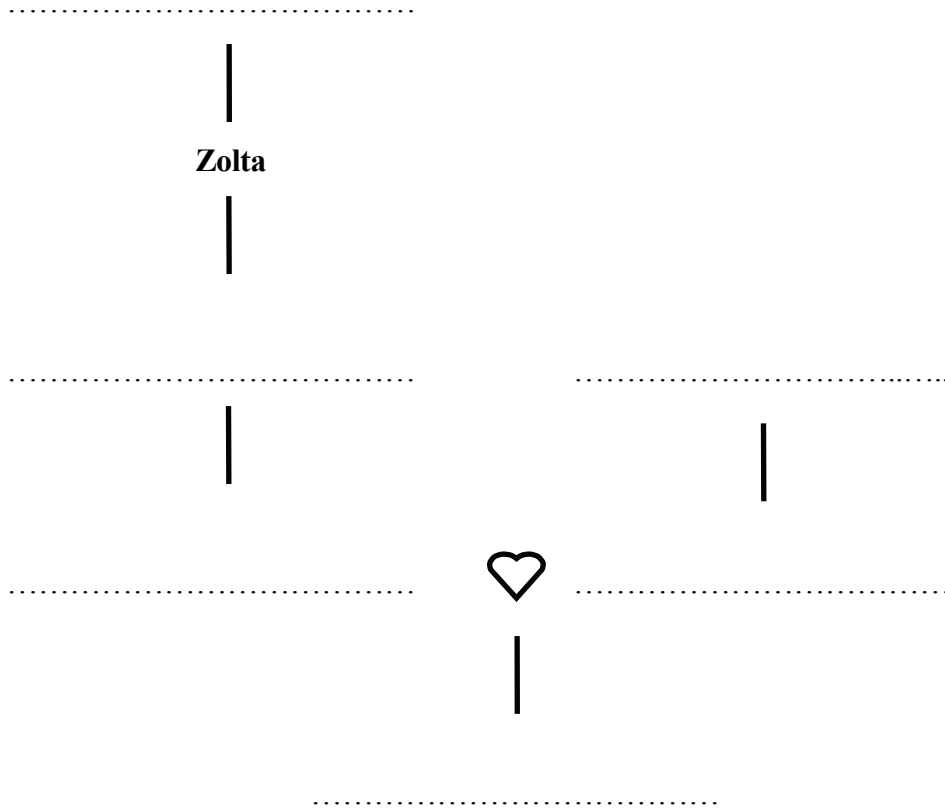
C) A keresztény papok a fejedelem megkeresztelésének nem tulajdonítottak jelentőséget.

d) Illeszd a kifejezéseket a szöveg alapján a táblázat megfelelő helyére!

barát, fehér ló áldozása, a keresztrefeszített, szentelt víz, táltos, varázsfű

<i>régi hit</i>	<i>új hit</i>

e) A szövegben Taksony fejedelem több családtagjának is olvasható a nevét. Írd be ezeket a neveket a családfába a kipontozott helyekre! Segítségül egyet megadunk.

f) Húzz alá a szövegben két olyan kifejezést, amelyek bizonyítják, hogy Taksony fejedelem nem hitt teljes szívvel az új istenben!

5. Írj **egy-egy** példát az alábbi szófajokra a 4. feladat első bekezdésének első négy sorából!

a	
b	
c	

a) múlt idejű igekötős ige: .....

b) névutó: .....

c) visszaható névmás: .....

6.	<p>Melyik mondatra igaz? Írd a példamondatok előtt szereplő római számot a megfelelő állítások mellé! Egy állításhoz több mondat is tartozhat!</p> <p>I. Rendeld ide a keresztrefeszített szolgálit!</p> <p>II. Sarolt lányom, légy holtodig hűséges társa Gézának!</p> <p>a) A mondatban van időhatározó. ....</p> <p>b) A mondatban olyan alany van, amit nem jelölünk aláhúzással. ....</p> <p>c) A mondatban van minőségjelző. ....</p> <p>d) Az igei állítmány felszólító módú. ....</p>	<table border="1"> <tr><td>a</td><td></td></tr> <tr><td>b</td><td></td></tr> <tr><td>c</td><td></td></tr> <tr><td>d</td><td></td></tr> </table>	a		b		c		d	
a										
b										
c										
d										
7.	<p>Sok szólásunkban, közmondásunkban szerepel a <i>ló</i> kifejezés. Add meg az alábbi szólások jelentését!</p> <p>a) lóvá tesz: .....</p> <p>b) magas lóról beszél: .....</p>	<table border="1"> <tr><td>a</td><td></td></tr> <tr><td>b</td><td></td></tr> </table>	a		b					
a										
b										
8.	<p>Fordítsd le az alábbi írott diáknyelvi szöveget, azaz írd le a három mondatot a köznyelvi szóhasználatnak és helyesírásnak megfelelően!</p> <p>figyi jó 5let h talizzunk lécci szólj petinek h holnap valseg otthon vok</p> <p>1. mondat: .....</p> <p>2. mondat: .....</p> <p>3. mondat: .....</p> <p>.....</p>	<table border="1"> <tr><td>a</td><td></td></tr> <tr><td>b</td><td></td></tr> </table>	a		b					
a										
b										
9.	<p>Milyen költői eszközök találhatók az alábbi idézetekben?</p> <p>a) „Hallgatják halkán a harmonikát” .....</p> <p>b) „A fiú betoppan, szíve égő katlan” .....</p> <p>c) „Bennem a múlt hull, mint a kő” .....</p>	<table border="1"> <tr><td>a</td><td></td></tr> <tr><td>b</td><td></td></tr> <tr><td>c</td><td></td></tr> </table>	a		b		c			
a										
b										
c										

